

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Jacek Widło

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego W. P. i Z. W.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 grudnia 2019 r.

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 23 września 2019 r., za pośrednictwem poczty elektronicznej W. P. wystosował do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (w formie dokumentowej) przeprowadzonych w dniu 13 października 2019 r. wnosząc o stwierdzenie ich nieważności, a następnie w dniu 24 września 2019 r. uzupełnił tenże dokument pismem, pod którym podpisał się poza nim Z. W. i 15 innych osób (podpisy częściowo nieczytelne, brak wskazania adresów).

Zarządzeniem z dnia 31 października 2019 r. W.P. jako pełnomocnik wezwany został do uzupełnienia braków formalnych protestu poprzez wskazanie adresów zamieszkania wszystkich osób w imieniu których składa protest wyborczy oraz wykazanie umocowania do działania w niniejszej sprawie w imieniu tych osób poprzez złożenie stosownych pełnomocnictw w oryginale lub urzędowo poświadczonej kopii w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu protestu.

Wymieniony jako pełnomocnik W. P. wskazał, że działa w imieniu Z. W. i J.S. oraz własnym, a nadto przedstawił pełnomocnictwa wyżej wskazanych osób. J. S. nie był autorem protestu. W konsekwencji uznano, że protest został złożony jedynie w imieniu dwóch podmiotów.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w odpowiedzi na protest datowanej na dzień 5 grudnia 2019 r. wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu jako wniesionego przedwcześnie i niespełniającego warunków formalnych określonych w art. 241 § 1 k.wyb.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest z dnia 6 grudnia 2019 r. wyraził pogląd, iż wniesiony protest należy pozostawić bez dalszego biegu jako wniesiony przedwcześnie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy wniesiony przez W. P. i Z. W. podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Prawo wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów parlamentarnych posiada swoje konstytucyjne korzenie. Otóż, w art. 101 ust. 2 Ustawy Zasadniczej uregulowano, że wyborcy przysługuje prawo do zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów na zasadach określonych w ustawie. Zasady ogólne wnoszenia protestów wyborczych oraz szczególne dotyczące wnoszenia protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684; dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w

rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2). Stosownie do § 2 przytoczonego przepisu, protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. Ponadto, zgodnie z § 3 art. 82 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów w okręgu wyborczym lub przeciwko wyborowi posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego, radnego lub wójta może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego.

Stosownie do art. 241 § 1 zd. 1. k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei, jak stanowi § 3 przytoczonego przepisu, wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zgodnie z art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb.

Przepisy art. 241 § 1 k.wyb. oraz 243 § 1 k.wyb. skodyfikowane zostały w dziale III Kodeksu wyborczego – Wybory do Sejmu – i na mocy odesłania znajdującego się w art. 258 k.wyb. zastosowanie znajdują w sprawach z protestów wyborczych dotyczących wyborów do Senatu. Stosownie bowiem do art. 258 k.wyb. w sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale – dział IV Wybory do Senatu – stosuje się odpowiednio przepisy działu III kodeksu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, Sąd Najwyższy oceniając wniesiony przez W. P. i Z. W. protest przeciwko ważności

wyborów stwierdza, iż został on złożony z naruszeniem terminu o którym mowa w art. 241 § 1 zd. 1. k.wyb.

Wspomniany przepis Kodeksu Wyborczego wyraźnie stanowi, że co do zasady protest wnosi się do Sądu Najwyższego i za złożony w terminie uważa się protest, jeżeli został fizycznie wniesiony do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej lub w tym terminie protest nadany został w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Wobec powyższego, skoro protest W. P. i Z. W. złożony został w dniu 23 września 2019 r., to należało uznać go za wniesiony przedwcześnie, albowiem wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej odbyły się w dniu 13 października 2019 r., zaś Państwowa Komisja Wyborcza wyniki wyborów ogłosiła w dniu 15 października 2019 r. (Dz.U. 2019, poz. 1955 i 1956), otwierając tym samym termin do wniesienia protestu wyborczego począwszy od dnia 16 października 2019 r. do 22 października 2019 r. włącznie. Z tych wszystkich względów, wobec wniesienia protestu przez W. P. i Z. W. w dniu 23 września 2019 r. stwierdzić należy, że jest on przedwczesny, a zatem nie spełnia warunków formalnych o których mowa w art. 243 § 1 k.wyb.

Wniesiony protest także nie spełniał wymogu formy pisemnej, został złożony w sądzie za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Działający jako pełnomocnik W.P. nie wykazał, że spełnia przesłanki dla pełnienia funkcji pełnomocnika procesowego w rozumieniu art. 87 kodeksu postępowania cywilnego w imieniu Z. W.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. oraz na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb., pozostawiając protest W. P. i Z. W. bez dalszego biegu.